

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка підприємства»

Галузь знань: 24 Сфера обслуговування
Спеціальність: 242 Готельно-ресторанна справа

Освітньо-професійна програма:

«Готельно-ресторанна справа»

<http://www.ltklntu.org.ua>

Термін викладання: 4-й семестр

Заняття: 48 годин

лекції: 30 годин

практичні: 18 годин

Вид дисципліни: за вибором здобувача освіти

Форма підсумкового контролю: залік

Мова викладання: українська

Викладач: Шмаль Василь Миколайович

E-mail: v8438152@gmail.com

1. Анотація до курсу

Дисципліна “Економіка підприємства” орієнтована на формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок щодо функціонування підприємств у сучасних бізнес-умовах, вироблення практичних навичок з управління і розвитку підприємницьких структур на засадах інноваційних моделей господарювання, а також здійснення комплексних економічних розрахунків для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємств, розвитку експлуатаційної діяльності, формування виробничої програми, управління матеріальними, трудовими, фінансовими ресурсами, поточними витратами, прибутком і рентабельністю, інвестиційною діяльністю підприємств.

1. Мета та завдання курсу

Предметом дисципліни «Економіка підприємства» є методи і способи раціонального поєднання та ефективного використання всіх елементів виробничого процесу на рівні підприємства.

Метою вивчення дисципліни «Економіка підприємства» є формування базових знань основ механізму функціонування підприємства в сучасних вітчизняних умовах та набуття студентами практичних навичок щодо їх застосування у майбутній професії.

Завдання дисципліни економіка підприємства полягає у:

- здобутті ґрунтовних знань з основних розділів прикладної економіки;
- набутті вмінь, спрямованих на отримання заздалегідь окреслених результатів господарювання шляхом ефективного використання трудових, матеріальних, нематеріальних, фінансових та інвестиційних ресурсів підприємства;
- застосуванні практичних навичок у прийнятті науково-обґрунтованих управлінських рішень в умовах ринкової економіки;
- забезпеченні розширеного самовідтворення на основі інвестиційно-інноваційної моделі розвитку;
- розкриті і засвоєнні механізму планування, організації і ефективно господарювання на рівні підприємства.

2. Результати навчання

В результаті вивчення вибіркової дисципліни «Економіка підприємства» студенти повинні:

- визначати особливості функціонування підприємства у системі ринкових відносин;
- знати механізм функціонування підприємства, планування обсягів його діяльності, необхідних ресурсів з урахуванням зовнішніх і внутрішніх обмежень та ризиків, економічного обґрунтування окремих програм чи проектів діяльності підприємства;
- володіти методичним інструментарієм діагностики стану діяльності підприємства;

- застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансово-економічних задач.
- формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.
- ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансовоекономічну інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан діяльності підприємства.
- використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності, зокрема суб'єктів господарювання.
- вміти проводити оцінку та планування обсягу джерел фінансування ресурсів підприємства: матеріальних та трудових ресурсів, планування доходів, поточних витрат та фінансових результатів від операційної діяльності підприємства та виявляти ключові особливостей їх поведінки;
- застосовувати набуті теоретичні знання для прийняття управлінських рішень, оцінювання їх впливу на результати фінансово-економічної діяльності підприємства та оцінки його ефективності в цілому;
- визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку;
- виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

Структура курсу

Тема 1. Предмет і зміст курсу

1. Поняття, предмет і об'єкт вивчення курсу «Економіка підприємства», його значення для підготовки економістів
2. Джерела і завдання курсу. Зв'язок «Економіки підприємства» з іншими дисциплінами. Методологія вивчення курсу.

3. Суспільний поділ праці та формування галузей. Галузева структура, показники, що її характеризують

Тема 2. Основи підприємництва

1. Поняття підприємства, його мета, функції та основні ознаки
2. Підприємницька діяльність, її принципи, форми і типи
3. Законодавче забезпечення підприємництва в Україні
4. Підприємницькі договори, їх структура і порядок укладання

Тема 3. Види підприємств, їх організаційно-правові форми

1. Правові основи функціонування підприємств в Україні
2. Порядок створення та реєстрації підприємств.
3. Класифікація підприємств
4. Форми об'єднання підприємств, їх утворення, мета і функції

Тема 4. Зовнішнє середовище господарювання підприємства

1. Середовище функціонування підприємства, його структура
2. Внутрішнє середовище підприємства
3. Макросередовище господарювання підприємств
4. Мікросередовище підприємства, його елементи
5. Аналіз зовнішнього середовища підприємства.

Тема 5. Структура та управління підприємством

1. Виробнича структура підприємства, її види і характеристика
2. Управління підприємством: поняття, завдання і принципи
3. Функції, інструменти та риси сучасного управління
4. Методи управління.
5. Організаційні структури управління підприємством
6. Напрями вдосконалення управління підприємством

Тема 6. Ринок і продукція

1. Ринок: поняття, умови формування і функції
2. Структура і види ринків.
3. Типи ринкової структури
4. Ринкова інфраструктура, її складові елементи

Тема 7. Планування діяльності підприємства

1. Планування як функція управління, його принципи і методи
2. Система планів підприємства, їх взаємозв'язок та порядок розробки
3. Стратегічне планування на підприємстві.
4. Бізнес-планування, його характеристика
5. Виробнича програма підприємства, її розроблення та обґрунтування

Тема 8. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці

1. Персонал підприємства, його склад, структура персоналу підприємства, чинники, що впливають на неї
2. Розрахунок чисельності працюючих на підприємстві
3. Продуктивність праці, показники і методи її вимірювання
4. Організація і нормування праці на підприємстві
5. Мотивація як процес стимулювання працівників, її моделі і методи
6. Поняття, види і шляхи росту заробітної плати.
7. Тарифна система, її елементи
8. Форми і системи оплати праці
9. Формування фонду оплати праці на підприємстві.

Тема 9. Капітал підприємства

1. Сутність та види капіталу підприємства
2. Поняття, класифікація і структура основних фондів підприємства
3. Облік і оцінка основних фондів
4. Види та показники зношування основних фондів. Ремонт основних фондів, види ремонту
5. Амортизація основних фондів
6. Напрямки відтворення основних фондів
7. Показники ефективності відтворення і використання основних фондів
8. Поняття, матеріальний склад і структура оборотних фондів підприємства
9. Показники використання та нормування витрат матеріальних ресурсів
10. Оборотні кошти підприємства: поняття, класифікація і структура
11. Розрахунок нормативів оборотних коштів
12. Показники ефективності використання оборотних коштів підприємства
13. Шляхи покращення використання оборотних коштів підприємства

14. Поняття і види нематеріальних ресурсів підприємства, їх характеристика

15. Нематеріальні активи підприємства, їх оцінка та зношування

Тема 10. Інвестиції

1. Інвестиції: поняття, види і роль у відтворенні виробничого потенціалу підприємства

2. Виробничі інвестиції, їх склад і структура

3. Планування виробничих інвестицій

4. Фінансові інвестиції. Види цінних паперів, їх характеристика

5. Чинники впливу на ефективність інвестицій

Тема 11. Інноваційна діяльність

1. Інноваційні процеси: поняття, види і характеристика

2. Основи методики визначення економічної ефективності технічних нововведень

3. Організаційний прогрес: суть, об'єкти, напрямки і тенденції

Тема 12. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства

1. Виробничі процеси та принципи їх організації

2. Класифікація виробничих процесів

3. Виробнича потужність підприємства, чинники, що впливають на неї

4. Методи визначення виробничої потужності на підприємствах

Тема 13. Організація виробництва і забезпечення якості продукції

1. Організаційні типи виробництва, їх характеристика.

2. Поняття і класифікація методів організації виробничого процесу

3. Поняття виробничого циклу, його структура

4. Поняття якості продукції, необхідність та значення її підвищення

5. Показники і методи оцінки якості продукції

6. Стандартизація і сертифікація продукції.

7. Конкурентоспроможність продукції, чинники її забезпечення і методика оцінки

Тема 14. Витрати на виробництво та реалізацію продукції

1. Поняття і класифікація витрат

2. Собівартість продукції, її види і показники

3. Формування кошторису витрат на виробництво
4. Калькулювання витрат на виробництво та реалізацію продукції
5. Джерела, чинники і шляхи зниження собівартості продукції
6. Економічний зміст, функції і види цін
7. Формування гуртових і роздрібних цін на продукцію

Тема 15. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства

1. Дохід і прибуток підприємства, схеми їх формування та розподілу
2. Прибутковість діяльності підприємств, показники, що її характеризують
3. Суть та оцінка загального фінансово-економічного стану підприємства
4. Ефективність виробництва: суть, види і показники
5. Показники, резерви і чинники підвищення ефективності виробництва.

Тема 16. Розвиток підприємства: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація.

1. Бізнес-процеси підприємства: сутність, структура і характеристика
2. Бенчмаркінг як інструмент поліпшення практики ведення бізнесу
3. Система виживання підприємства в ринкових умовах
4. Реструктуризація підприємства: види, форми і механізм здійснення

Тема 17. Економічна безпека та антикризова діяльність

1. Економічна безпека підприємства: сутність, мета, елементи і схема організації
2. Оцінка рівня економічної безпеки підприємства.
3. Управління ризиками господарської діяльності
4. Суть, мета і види санації підприємства
5. Причини і симптоми банкрутства підприємства.

4. Система оцінювання та вимоги

- а. Навчальні досягнення здобувачів фахової передвищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:**

<i>Рейтингова шкала</i>	<i>Інституційна шкала</i>
5	відмінно

4	добре
3	задовільно
2	незадовільно

Критерії оцінки знань здобувачів освіти:

Оцінка	Критерії оцінки
«2»	З допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі елементи навчального матеріалу та виконує зі значними труднощами окремі елементи практичних завдань. Під час відповіді і при виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок.
«3»	Без достатнього розуміння відтворює основний навчальний матеріал та виконує практичні завдання з епізодичною допомогою викладача. З помилками дає визначення основних понять. Може частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки. Користується окремими видами технічної і конструктивно-технологічної документації. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається помилок. Які може частково виправити.
«4»	Володіє основним навчальним матеріалом в усній, письмовій і графічній формах та застосовує його при виконанні практичних завдань як в типових, так і в дещо ускладнених умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює і систематизує інформацію та робить висновки. Його відповідь в цілому правильна, логічна і достатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання з типовим алгоритмом з консультацією викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити.
«5»	Володіє системними знаннями навчального матеріалу та ефективно їх застосовує для виконання практичних завдань, що передбачені навчальною програмою. Відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Бездоганно виконує практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.

Здобувачі фахової передвищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань та результатів контрольних робіт.

Відповідно до навчального плану, здобувачі освіти виконують дві контрольні роботи, які є допуском до складання заліку. Головна мета їх – перевірка самостійної роботи здобувачів освіти в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу.

При розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.

Практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.

5. Політика курсу

6.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих тестів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі).

У разі порушення здобувачем фахової передвищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

6.2. Комунікаційна політика

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні мати активовану електронну пошту. Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на електронну пошту навчального закладу.

6.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад лікарняний).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань, він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5 Відвідування занять

Для здобувачів передвищої фахової освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь у заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач фахової передвищої освіти має повідомити викладача особисто або через старосту.

6. Рекомендовані джерела інформації

1. Економіка підприємства: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Герасимчук З.В., Науменко С.В., Ткачик В.І., Вахович І.М., Ковальська Л.Л., Кривов'язюк І.В., Камінська І.М., Хвищун Н.В. – Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2010. – 632 с.

2. Афанасьєв М. В. Економіка підприємства: навч.-метод. посібн. / М. В. Афанасьєв, О. Б. Плоха. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2007. – 320 с.

3. Балджи М.Д., Карпов В.А., Ковальов А.І., Костусєв О.О., Котова І.М., Сментина Н.В. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: Навчальний посібник. – Одеса: ОНЕУ, 2013. – 670 с.

4. Васильців Т. Г. Економіка малого підприємства: навч. посіб. / Т. Г. Васильців, О. І. Іляш, Н. Г. Міценко; за ред. д-ра екон. наук Т. Г. Васильціва. – К. : Знання, 2013. – 446 с.

5. Гевко Р.Б., Гладич Б.Б., Павх І.І., Соломка Т.П. Техніко-економічне обґрунтування застосування машин, обладнання і технологій. – Тернопіль. Видавничий відділ ТДПУ, 2002. – 164с.

6. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Київ, Центр навчальної літератури, 2006. – 488с.

7. Економіка підприємства: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. – Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2011. – 208 с.